

10 ҚАЗАН — ДҮНИЕЖҮЗІЛІК ПСИХИКАЛЫҚ ДЕНСАУЛЫҚ КҮНІ

Күнделікті оқу, жұмыс, түрлі жауапкершілік пен стресс психозмоционалдық жағдайымызға әсер етуі мүмкін.

Психикалық денсаулығыңызға қамқорлық жасау үшін: жеткілікті ұйқыға көңіл бөліңіз; белсенді болыңыз, таза ауада серуендеңіз; ақпарат пен әлеуметтік желілерден үзіліс жасаңыз; жақындарыңызбен ашық сөйлесіңіз; өзіңізге ұнайтын істерге уақыт бөліңіз; қиындықтар ұзақ уақыт бойы мазаласа, маманның көмегіне жүгініңіз.

Өз денсаулығыңызға қамқорлық жасау — өзіңізге деген жауапкершіліктен басталады.

ӨЗІҢІЗГЕ ДЕ, АЙНАЛАҢЫЗДАҒЫ АДАМДАРҒА ДА МЕЙІРІМДІ БОЛЫҢЫЗ

Әр адамның ішкі жан дүниесінде өзге адамдарға көрінбейтін қиындықтары болуы мүмкін.

Өз көңіл күйіңізге назар аударыңыз. Өзгені сынауға асықпаңыз. Көмек сұраудан қорықпаңыз және қолдауға мұқтаж адамға қолдау көрсетіңіз.

Кейде қарапайым ғана «Қалайың қалай?» деген сұрақтың өзі адамға үлкен қолдау болуы мүмкін.

ПСИХИКАЛЫҚ ДЕНСАУЛЫҚ — БӘРІМІЗГЕ ОРТАҚ ҚҰНДЫЛЫҚ

Университетіміздің психолог мамандары студенттер мен қызметкерлерге психологиялық қолдау көрсетуге әрдайым дайын. Өзіңізді тыңдаңыз. Қолдау сұраудан тартынбаңыз.

Байланыс нөмірі:
+7 771 391 5103
Instagram:
@zhubanov.wellbeingcenter

10 ОКТЯБРЯ — ВСЕМИРНЫЙ ДЕНЬ ПСИХИЧЕСКОГО ЗДОРОВЬЯ

Повседневная учёба, работа, различные обязанности и стресс могут влиять на наше психоэмоциональное состояние.

Для поддержания психического здоровья важно соблюдать простые рекомендации: уделяйте достаточно времени сну;

ведите активный образ жизни, гуляйте на свежем воздухе; делайте перерывы в информационном потоке и использовании социальных сетей;

открыто общайтесь с близкими;

находите время для любимых занятий;

если трудности беспокоят вас в течение длительного времени,

обратитесь за помощью к специалистам.

Забота о собственном здоровье начинается с ответственности перед самим собой.

БУДЬТЕ ДОБРЫ К СЕБЕ И ОКРУЖАЮЩИМ

У каждого человека могут быть внутренние переживания и трудности, незаметные для окружающих. Обращайте внимание на своё эмоциональное состояние. Не спешите осуждать других. Не бойтесь просить о помощи и поддерживайте тех, кто в ней нуждается.

Иногда даже простой вопрос «Как ты?» может стать для человека большой поддержкой.

ПСИХИЧЕСКОЕ ЗДОРОВЬЕ — НАША ОБЩАЯ ЦЕННОСТЬ

Психологи нашего университета всегда готовы оказать психологическую поддержку студентам и сотрудникам.

Прислушивайтесь к себе. Не стесняйтесь обращаться за поддержкой.

Контактный номер:
+7 771 391 5103

Instagram:
@zhubanov.wellbeingcenter

№10 (525)
20 қазан
2026 жыл

Zhubanov University

Облыстық
ақпараттық-
танымдық газет

1997 жылдың 12 наурызынан бастап шығып келеді

Жас Жұбановшы

Жұбанов университетінің «Есептеу техникасы және бағдарламалық қамтамасыз ету» мамандығының 4 курс студенті Ахмет Насухин жасанды интеллект мүмкіндіктерін пайдалана отырып, «Жұмыс Ұсынушы AI» жобасын әзірледі. Қазіргі таңда жұмыс іздеушілерге ондаған сайттағы бос жұмыс орындарын қарап, өзіне лайықты қызметті табу, түйіндемені дұрыс құрастыру және жұмыс сұхбатына дайындалу оңай емес. Осы мәселелерді шешуді мақсат еткен жоба қазақ тілінде де жұмыс істей алатын цифрлық кеңесші ретінде әзірленген.

4-5 беттер

ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТ – ИННОВАЦИЯҒА БАСТАР ЖОЛ

6-7 БЕТТЕР

ҒАЛЫМ МҰРАСЫ – ҒЫЛЫМИ САБАҚТАСТЫҚ

8-9 БЕТТЕР

СТУДЕНТТЕР ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ХАКАТОНДА ЭНЕРГЕТИКАҒА АРНАЛҒАН AI ШЕШІМ ҰСЫНДЫ

12-БЕТ

Газет ҚР Ақпарат және қоғамдық даму министрлігінде қайта тіркеліп, №KZ26VPY00026721 куәлігі 09.09.2020 ж. берілген.

Газет айына бір рет шығады

Газет бетінде жарияланған материалдарды көшіріп басу үшін міндетті түрде редакцияның рұқсаты керек.

Zhubanov University
облыстық ақпараттық-
танымдық газеті

Меншік иесі:
ҚР ҒЖБМ «Қ.Жұбанов атындағы
Ақтөбе өңірлік университеті»
коммерциялық емес
акционерлік қоғамы

Басқарма төрағасы-Ректор м.а.
Жайық Сұлтан

Бас редактор
Жадыра Арэн

Аудармашы
Айтолқын Әмірхан

Дизайнер:
Айнұр Тлешова

Фотограф:
Есет Саргузин

Редакцияның мекенжайы:
030000, Ақтөбе қаласы,
Ә.Молдағұлова даңғылы, 34
М.Арын атындағы бас ғимарат

E-mail:
press@zhubanov.edu.kz
Сайт: http://zhubanov.edu.kz

Facebook: ZhU oblystyq gazeti

Таралымы: 5000 дана

Басты жаңалықтар

ПРЕЗИДЕНТ: ҰСТАЗ – ӘР АДАМНЫҢ ӨМІРІНЕН ЕРЕКШЕ ОРЫН АЛАТЫН ТҰЛҒА

Мемлекет басшысы мұғалімдерді кәсіби мерекесімен құттықтады. Бұл туралы Ақорданың баспасөз қызметі хабарлады.

Ақордада ұстаздардың кәсіби мерекесіне орай салтанатты іс-шара өтті. Қасым-Жомарт Тоқаев педагогтерді мерекесімен құттықтап, Мұғалім күні бүкіл қоғамды біріктіретін, нағыз халықтық сипаты бар, қастерлі де қадірлі мерекеге айналғанын атап өтті.

– Ұстаз – әр адамның өмірінен ерекше орын алатын тұлға. Бұған ешкімнің де таласы жоқ деп ойлаймын, бұл – бәрімізге ортақ пікір. Ұстазды ұлықтау өркениетті қоғамның болмысын айқындайтын аса маңызды қасиет саналады. Ұлт ойшылы Абай адамның адамдығы жақсы ұстаздан болатынын айтқан. Халқымыздың заңғар жазушысы Мұхтар Әуезов те «Ұстаз – ұлы есім» деп қадір тұтқан. Мұғалімдер қауымына зор құрметпен қарау, олардың ұлт болашағы үшін атқарып жатқан табанды еңбегіне алғыс айту – баршамызға ортақ парыз. Әсіресе, қазіргідей ақпараттар ағыны күшейіп, озық технология қарқынды дамыған заманда мұғалімнің рөлі әлдеқайда арта түскені ақиқат, – деді Президент.

Қасым-Жомарт Тоқаев Мемлекет басшысы ретінде ұстаздарды жан-жақты қолдау жұмысына айрықша мән беретінін жеткізді.

– Баршаңызға мәлім, біз «Педагог мәртебесі туралы» арнайы заң қабылдадық. Мемлекеттік марапаттар тізіміне «Қазақстанның еңбек сіңірген ұстазы» атағы енгізілді. Елімізде бірнеше мұғалім ең жоғары мемлекеттік награда – «Қазақстанның Еңбек Ері» атағына ие болды. 5 қазан күні Ұстаздардың кәсіби мерекесі ретінде нақты бекітілді. Біз жыл сайын бір қоғам болып осы мейрамды кең көлемде атап өтіп жүрміз. Биыл да мереке күндері барлық аймақта әкімдер мұғалімдер қауымын марапаттап, оларға ерекше құрмет көрсетіп жатыр. Ұстаздарды дәл осылай жалпыұлттық деңгейде ұлықтау ісі жалғасын табады. Бұл – мемлекетіміз үшін мән-маңызы айрықша міндет, – деді Президент.

ҰСТАЗҒА ҚҰРМЕТ-ҰРПАҚҚА ТАҒЫЛЫМ

Жұбанов университетінде Ұстаздар күні мен Жоғары білім қызметкерлерінің кәсіби мерекесіне орай салтанатты шара өтті.

Мерекелік жиынға ардагерлер, профессор-оқытушылар, Ақтөбе облысының дамуына елеулі үлес қосқан қалалық және облыстық Ақсақалдар кеңесінің мүшелері, қоғам қайраткерлері мен өңірдің құрметті азаматтары қатысты.

Шара барысында Жұбанов университетінің Басқарма төрағасы – Ректор м.а. Жайық Сұлтан ұстаздар қауымын кәсіби мерекемен құттықтап, жоғары білім беру саласының қоғам дамуындағы маңызын атап өтті.

Салтанатты жиында бірқатар профессор-оқытушыларға Қазақстан Республикасы Ғылым

және жоғары білім министрлігінің Алғыс хаты, Ақтөбе облысы әкімінің Алғыс хаты, «Әділет» партиясы Ақтөбе облыстық филиалы төрағасының Алғыс хаты және Жұбанов университеті Басқарма төрағасы – Ректор м.а. Алғыс хаттары табысталды.

Салтанатты кеште студенттік «Япырай» би ансамблі, Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген қайраткері, «Құрмет» орденінің кавалері, доцент Бақытбек Зейнелов, Қазақстан Республикасы Мәдениет саласының үздігі Төребек Мұстафин, «FORZA» тобы, Студенттік хор ұжымы және өзге де өнерпаздар көрермендерге мерекелік көңіл күй сыйлады.

Ж.Арен

KAZINFORM

Жұбанов студентінің халықаралық жеңісі

болды. Теориялық біліммен қатар, сала мамандарынан практикалық тұрғыдан да көп нәрсе үйрендік.

Ауқымды халықаралық додада Қазақстанның атынан шығу сізге қандай сезім сыйлады?

Мен үшін бұл Қазақстанды халықаралық аренада таныстырудағы алғашқы тәжірибе емес. Бұған дейін де еліміздің атынан халықаралық спорттық жарыстарға қатыстым. Сондықтан әр жолы Қазақстанның туы астында өнер көрсету мен үшін үлкен жауапкершілік.

Қай бағытта болмасын – спортта ма, әлде интеллектуалдық олимпиадада ма – өз еліңнің атынан шығу ерекше сезім береді. Әрине, толқу болады. Бірақ сол жауапкершілік, керісінше, маған күш береді. Өзімнің қолымнан келгенін бәрін жасап, жақсы нәтиже көрсетуге тырысамын.

Бұл жолы да басты мақсатым – өзімді ғана емес, Қазақстанды да халықаралық деңгейде лайықты таныстыру болды.

Студент үшін «қаржылық қауіпсіздік» ұғымы нені білдіреді деп ойлайсыз?

Менің ойымша, студент үшін қаржылық қауіпсіздік ең алдымен

өз қаражаты мен жеке мәліметтеріне жауапкершілікпен қараудан басталады. Қазір интернет-алаңдықтың, түрлі күмәнді қаржылық ұсыныстардың көбейгенін көріп жүрміз. Сондықтан олардың алдын алу үшін қаржылық сауаттылықтың маңызы зор.

Адам ақшасын қалай дұрыс басқару керектігін ғана емес, өз қаражатын қандай қауіптерден қорғау керектігін де білуі қажет.

Жұбанов университетінде білім алып жүрген студент ретінде университеттің сіздің кәсіби және спорттық дамуыңызға қандай ықпалы бар?

Жұбанов университеті менің өмірімде маңызды орын алады. Қазір «Құқықтану» бағыты бойынша білім алып жүрмін. Сонымен қатар көп жылдан бері кәсіби спортпен айналысамын. Спортта Қазақстанның атынан халықаралық жарыстарға қатысып, жүлделі орындарға ие болдым.

Осындай үлкен жүктемені оқумен қатар алып жүру оңай емес. Сондықтан университет тарапынан көрсетілетін қолдау мен түсіністік мен үшін өте маңызды.

Университеттегі білім маған кәсіби бағытта дамуға мүмкіндік

берсе, спорт маған тәртіпті, төзімділікті және кез келген жағдайда соңына дейін күресуді үйретті.

Сізді үнемі жаңа биіктерге ұмтылуға не ынталандырады?

Менің басты мотивациям – өзіме қойған мақсаттарым және өзімді үнемі дамытуға деген ұмтылысым.

Спортпен айналысқан жылдар ішінде бір нәрсені түсіндім: кез келген жеңіс – соңғы нүкте емес, жаңа мақсатқа бастайтын кезең. Бүгінгі жетістікке тоқтап қалмай, ертең өзімді одан да жоғары деңгейде көруге тырысамын.

Мені ата-анамның, жаттықтырушыларымның, ұстаздарымның сенімі де алға жетелейді. Ал Қазақстанның атынан шығу мен үшін әрқашан ерекше жауапкершілік.

Сол себепті алдағы уақытта да білімде де, спортта да елімнің абыройын лайықты деңгейде танытуға тырысамын.

Әңгімеңізге рақмет! Алдағы мақсаттарыңызға жетіп, жаңа жеңістеріңізбен қуанта беруіңізге тілектеспіз!

Сұхбаттасқан: Жадыра Арен

☑ Студент жетістігі

100 ұпайдың 100 ұпайы:

Красноярск қаласында (Ресей Федерациясы) Қаржылық қауіпсіздік жөніндегі VI халықаралық олимпиада өтті. Ауқымды білім додасына әлемнің 45-тен астам елінен 700-ге жуық студент қатысты. Халықаралық олимпиадада Қазақстанның намысын Қаржылық мониторинг агенттігінің қолдауымен жасақталған ұлттық құрама қорғады.

Қазақстан құрамасының сапында Жұбанов университетінің Экономика және құқық факультетінің 3 курс студенті Айшолпан Аманқосова да өнер көрсетті. «Құқықтану» бағыты бойынша сынға түскен жас білімгер олимпиаданың екі турында да барлық кезеңнен сүрінбей өтіп, 100 ұпайдың 100 ұпайын жинап, I орын иеленді.

Айшолпан үшін бұл жеңістің жөні бөлек. Себебі ол – халықаралық олимпиаданың алты жылдық тарихында Қазақстаннан шыққан алғашқы жеңімпаз.

Білім бәйгесінде биіктен көрінген Айшолпан Аманқосова – спортта да айрықша жетістіктері бар студент. Ол Қазақстан ұлттық құрамасының спортшысы, Қазақстан Республикасының спорт шебері, Қазақстанның 8 дүркін чемпионы, ҚР Кубогының 5 дүр-

кін жеңімпазы, әлем және Азия чемпионаттарының жүлдегері.

Біз Айшолпанмен халықаралық олимпиададағы жеңісі, оған дейінгі дайындық барысы, білім мен спортты қатар алып жүруі және алдағы мақсаттары туралы әңгімелестік.

Айшолпан, ең алдымен, халықаралық олимпиададағы жеңісіңізбен құттықтаймыз! Бұл жеңіс сіз үшін қаншалықты маңызды?

Рақмет! Әрине, бұл жеңіс мен үшін өте маңызды. Себебі осы нәтижеге жету үшін ұзақ уақыт бойы еңбектендім. Біртіндеп, қандам сайын өз білімімді жетілдіріп, осы деңгейге жеттім.

Олимпиадада «Құқықтану» бағыты бойынша 100 ұпайдың 100 ұпайын жинап, I орынға ие болдым. Сонымен қатар осы олимпиаданың алты жылдық тарихында Қазақстаннан шыққан алғашқы жеңімпаз атануым мен үшін ерекше мәнге ие.

Өз елімді халықаралық деңгейде абыроймен таныстыру – мен үшін үлкен мәртебе әрі үлкен жауапкершілік.

Қаржылық қауіпсіздік жөніндегі VI халықаралық олимпиадада қатысу мүмкіндігі қалай

берілді? Қазақстан құрамасына қалай іріктелдіңіз?

Барлығы университет қабырғасындағы іріктеу кезеңдерінен басталды. Жұбанов университеті атынан ұлттық олимпиадаға қатысып, іріктеу кезеңдерінен сәтті өттім. Кейін ұлттық олимпиадада жоғары нәтиже көрсетіп, Қазақстан құрамасының сапына ендім. Осылайша халықаралық кезеңде еліміздің атынан шығуға мүмкіндік алдым.

Халықаралық олимпиада алдында Астана қаласында, ҚР Қаржылық мониторинг агенттігінің жанындағы AML академиясында арнайы дайындықтан өттік. Сол жерде қаржылық қауіпсіздік саласындағы білімімізді тереңдетіп, ақшаны жылыстауға, терроризмді және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл бағыттарын оқыдық.

Сонымен қатар FATF стандарттары мен есептерін, БҰҰ Қауіпсіздік Кеңесінің тиісті резолюцияларын және Қазақстан Республикасының осы саладағы заңнамасын зерделедік.

Бізге Қаржылық мониторинг агенттігінің жетекші мамандары дәріс оқып, тәжірибелерімен бөлісті. Бұл біз үшін өте пайдалы

☑ Басты жаңалықтар

ПРЕЗИДЕНТ ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТІНІ ДАМУЫ ЖӨНІНДЕГІ КЕҢЕСТІҢ ҮШІНШІ ОТЫРЫСЫН ӨТКІЗДІ

Ақордада Президент Қасым-Жомарт Тоқаевтың төрағалығымен Жасанды интеллектті дамыту жөніндегі кеңестің үшінші отырысы өтті. Жиында өнеркәсіп секторын цифрлық трансформациялау мәселелері қаралды, деп хабарлайды Egemen.kz Ақорданың баспасөз қызметіне сілтеме жасап.

Мемлекет басшысы жасанды интеллект жаңа цифрлық дәуірде бәсекеге қабілеттілікті айқындайтын басты факторлардың біріне айналғанын атап өтті.

«БҰҰ-ның Өнеркәсіптің дамуы туралы 2026 жылғы есебіне сәйкес, ЖИ әлем экономикасының келбетін өзгертетін бес трансформациялық мегатрендтің бірі ретінде танылды. Соңғы бес жылда жасанды интеллектімен байланысты патенттердің үлесі шамамен үш есе өскен. Бұл іргелі технологиялық өзгерістерді байқатады. Енді табиғи ресурстар және капитал мен нарық үшін ғана емес, өндіріс тиімділігі үшін де бәсекелестік қыза түсті. Қазақстан осы мүмкіндіктерді қалт жібермеуі қажет. Басты міндет – еңбек өнімділігін арттыру,

Фото: Ақорда

технологиялық жаңғыруды жеделдету және қосылған құны жоғары өнім өндіруді кеңейту. Осы жұмыстарды атқаруда жасанды интеллект негізгі құралдардың бірі болуға тиіс», деді Президент.

Қасым-Жомарт Тоқаев 2029 жылға дейінгі Digital Kazakhstan стратеги-

ясы аясында нақты экономикалық нәтижеге қол жеткізуді көздейтін жасанды интеллекттің ұлттық кешенді экожүйесі түзіліп жатқанына тоқталды.

«Биылғы сегіз айда өнеркәсіптегі өндіріс көлемі 46 триллион теңгеге жуықтады. Өңдеу өнеркәсібі былтырғы осы мерзіммен салыстырғанда 8,4 пайызға өсті. Дегенмен экономикалық өсімнің жоғары қарқынын сақтау үшін еңбек өнімділігін арттырып, өнеркәсіп базасын жаңғыртуға және қосылған құны жоғары өнім өндіруге мән беру қажет. Бұл мақсатқа жетуде жасанды интеллекттің атқаратын рөлі айрықша. ЖИ-дің шынайы құндылығы сол – адам әлеуетін күшейтеді. Яғни ЖИ инженерлерге нақты қадамдар жасауға, жұмыс тиімділігін ұлғайтуға, басшылыққа қажет кезінде дереу талдау деректеріне сүйеніп, жедел әрі дұрыс шешім қабылдауға мүмкіндік береді. Өнеркәсіптегі саясатымыз осы қағидатқа негізделген», деді Мемлекет басшысы.

egemen.kz

☑ Серіктестік

БІЛІМ МЕН БИЗНЕС: ҰНТЫМАҚТАСТЫҚ ТУРАЛЫ МЕМОРАНДУМҒА ҚОЛ ҚОЙЫЛДЫ

Жұбанов университеті, «Атамекен» өңірлік кәсіпкерлер палатасы және «ПО Глобал Спецдежда» ЖШС арасында үшжақты ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойды.

Жаңа серіктестік білім беру мен бизнес арасындағы байланысты нығайтуға, бірлескен жобаларды іске асыруға, тәжірибе алмасуға, сондай-ақ қазіргі еңбек нарығында сұранысқа ие мамандарды даярлау мен олардың кәсіби құзыреттерін дамытуға бағытталған.

Меморандум тараптардың өзара іс-қимылын одан әрі кеңейтіп, бірлескен жобалар мен бастамаларды жүзеге асыруға негіз болмақ.

Ғылым, білім және кәсіпкерлік салаларының әлеуетін ұштастыра отырып, Жұбанов университеті студенттерге жаңа мүмкіндіктер ұсынып, экономиканың нақты секторымен еріптестікті одан әрі дамытуда.

ЕРЕКШЕ БІЛІМ БЕРУДІ ҚАЖЕТ ӨТЕТІН БАЛАЛАРДЫ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ СҮЙЕМЕЛДЕУ БАҒЫТЫНДА КЕЛІСІМШАРТ ЖАСАЛДЫ

«Жалпы білім беретін мектептерде ерекше білім беруді қажет ететін балаларды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу» тақырыбы бойынша 2027–2030 жылдарға арналған ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды жүзеге асыру мақсатында Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университетінің «Жалпы педагогика және білім берудегі менеджмент» кафедрасы мен «М. Тәжин атындағы жалпы орта білім беретін мектебі» КММ арасында келісімшарт жасалды.

Келісімшарт аясында ерекше білім беруді қажет ететін білім алушыларды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеудің тиімді жүйесін зерделеу, оның ғылыми-әдістемелік негіздерін әзірлеу және білім беру практикасына енгізу бағытында кешенді зерттеу жұмыстары жүргізіледі.

Жоба аясында ғылыми зерттеулер мен практикалық жұмыстарды ұштастыра отырып, білім беру ұйымдарындағы ерекше білім беруді қажет ететін балаларды қолдаудың тиімді тетіктерін айқындауға және оларды жетілдіруге бағытталған ұсыныстар әзірлеу көзделеді.

Аталған ынтымақтастық білім беру саласындағы ғылыми әлеуетті арттыруға, озық тәжірибені зерделеуге және зерттеу нәтижелерін білім беру практикасына енгізуге мүмкіндік береді.

Студент жетістігі

жаңа технология – жаңа мүмкіндік

Қазіргі еңбек нарығында өзіне лайықты жұмыс табу үшін бір ғана сайтты қарау жеткіліксіз. Жұмыс іздеуші бірнеше платформаны ақтарып, ондаған вакансияны салыстырып, талаптарына сәйкес келетінін таңдауы керек. Ал түйіндеме дайындау, жұмыс сұхбатына дайындалу, тіпті қай мамандықтың өзіне сәйкес келетінін анықтау да көпшілік үшін оңай емес.

Осы мәселелердің шешімін табуды мақсат еткен Жұбанов университетінің «Есептеу техникасы және бағдарламалық қамтамасыз ету» мамандығының 4 курс студенті Ахмет Насухин «Жұмыс Ұсынушы AI» жобасын әзірледі. Жоба «AI-Sana» бағдарламасы аясында бастау алған.

Жобаның негізгі идеясы – жұмыс іздеушіге тек бос жұмыс орындарын көрсетіп қана қоймай, оның жұмысқа орналасу үдерісінде жан-жақты қолдау көрсететін цифрлық кеңесші қалыптастыру.

Ахмет, «Жұмыс Ұсынушы AI» жобасының басты ерекшелігі неде?

Қарапайым тілмен айтқанда, «Жұмыс Ұсынушы AI» – жұмыс іздеушілерге арналған цифрлық кеңесші. Бағдарлама жұмыс іздеу, түйіндеме жасау және мамандық таңдау үдерістерін жасанды интеллект көмегімен барынша жеңілдетуге бағытталған. Жоба «AI-Sana» бағдарламасы аясында бастау алды.

Жобаның басты ерекшелігі – пайдаланушының бірнеше жұмыс іздеу платформасын жеке-жеке қарап шығуына қажеттіліктің азаюы. Әдетте адам HeadHunter, Elnbek.kz, Jooble сияқты түрлі сайттарға кіріп, ондаған вакансияны салыстырып,

өзіне сәйкес келетін жұмыс орнын іздейді. Бұл көп уақытты талап етеді.

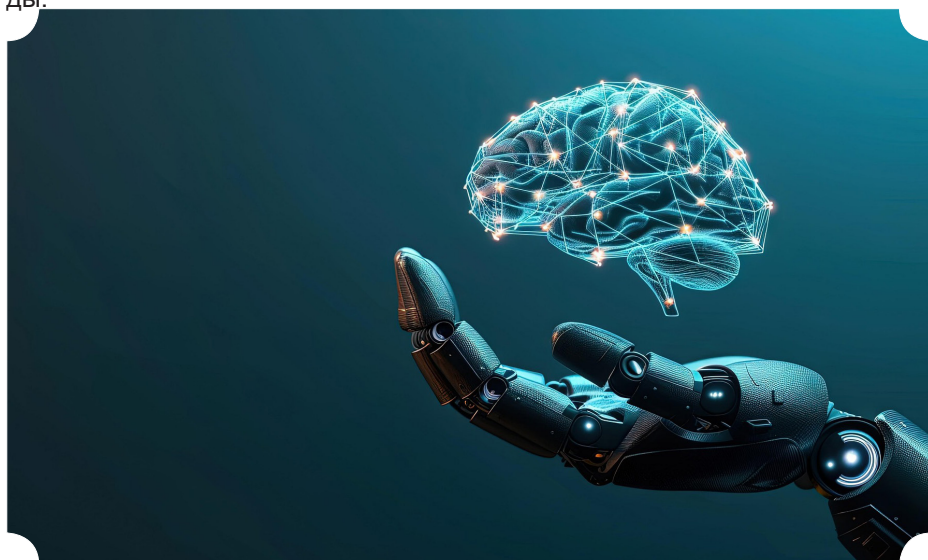
Ал біздің бағдарлама бірнеше ірі платформадағы бос жұмыс орындарын бір жерге жинақтап, пайдаланушының сұранысына сәйкес келетін вакансияларды ұсынуға бағытталған. Пайдаланушы өзіне қандай қызмет керек екенін және қай қалада жұмыс іздейтінін көрсетсе жеткілікті.

Сонымен қатар, жүйе тек вакансияларды жинақтап көрсетумен шектелмейді. Ол жұмысқа орналасудың әр кезеңінде пайдаланушыға көмектесетін виртуалды кеңесші ретінде жұмыс істейді.

Жұмыс іздеушілер жиі кездесетін мәселелердің бірі – өз білімі мен тәжірибесін түйіндемеде дұрыс көрсете алмау. Кейбір адамдар өз қабілетін жақсы білсе де, оны кәсіби әрі түсінікті түрде жеткізуге қиналады.

Бұл жағдайда пайдаланушыдан күрделі мәтін жазу талап етілмейді. Ол қарапайым сұрақтарға жауап береді: қайда оқыды, қандай дағдылары бар, қандай тәжірибесі бар, қандай қызметке қызығатыны және қанша жалақы алғысы келеді. Осы ақпарат негізінде жасанды интеллект мәліметтерді жүйелеп, сауатты әрі кәсіби түйіндеме жасауға көмектеседі.

Бағдарламаға ақылды чат-көмекші де біріктірілген. Мысалы, пайдаланушы қандай мамандықты таңдағаны дұрыс екенін білмесе немесе жұмыс сұхбатына қалай дайындалу керектігін сұрағысы келсе, виртуалды көмекшіден кеңес ала алады. Чат сұранысқа сәйкес ұсыныстар беріп, еңбек нарығында қандай дағдылардың сұранысқа ие екенін түсіндіруге және кадр маман

Студент шығармашылығы

Алина Асқар «Ландшафтық жобалау» білім беру бағдарламасының 1 курс студенті

Үстаз

Үстаз деген ұлы елдің бастауы
Шырақ болар қараңғыда жаққаны
Әр бір үйдің еркелерін жөнге сап
Шаршамады, біздер үшін талмады.

Үстаздарды бағалаңдар бәрің де
Тәлім алған ғалымның да кәрі де
Үстаз ана жетелейді біздерді,
Шыңды асатын таусылмайтын білімге.

Жақсылық тек үйретері шәкіртке
Дайындайды жаңа белес өмірге
Үстаздардың ұлы екенін ұғыңдар
Айтты емес пе Ыбырай мен Ахмет те.

Үстаздардың барлығыда панамыз
Олар барда біздер әр кез жанамыз
Құттықтаймын мерекемен сіздерді
Білім берген жарқын жүзді анамыз.

Білім алып толысуда санамыз
Тоқтамаймыз алға қадам басамыз
Сіздермен біз қараңғыдан тұңғыш
Білім деген шуақ нұрды табамыз.

Үйреніңдер, ұғыныңдар ұстазды
Оқу менен атырыңдар әр таңды
Бар білгенін оқытуға жұмсайды
Сондықтанда бағалаңдар ұстазды.

Ағайынды Жұбанов

Қазағым деп салған қашап қиыр жол,
Сөйлер енді еске алып, бүгін жыр,
Жұбановтар төбе емес шың дер ем,
Шыңға ұқсаған тау боламын, сөз берем!

Шырқап өтем, айтып өтем өмірде,
Келдім неге айта алмасам өмірге?
Батысымның қос жұлдызы ұлтымның,
Ұлықтаймыз бүгінімде, болашақта, кейін де.

Қазақ үнін қияда еркін естірткен,
Ахмет атам есімін мүлде ескіртпең!
Естімеген еңбегің көп, сазың көп

Еліңе соны тізбектей жалғап естіртем.

Сара жолы айналмайтын елеске,
Ақтөбемде тегіңіз тұр емес пе?
Құдайберген Жұбанов қазақ үшін
Қыран құсы - туған биік белесте.

Мұғалжардың етегінде ес білген,
Бар өмірін қазақ үшін сарп еткен.
Алты алаштың жұп жұлдызы біртуар
Жұбановтар ұлт жадына дән сепкен.

Ғашықтық

Бұл сезімім тасып жатыр бұлақтай,
Өзге жанға мойын бұрып қаратпай,
Ғашықтықтың дертіне мен шалдықтым
Енді қалай айығамын Құдай-ай.

Әр мекеннен іздеп жүрем өзіңді,
Көру үшін сол бір қоңыр көзіңді,
Қалай саған естіремін жаным мен
Сыртқа шықпай, жатқан мынау сезімді.

Мүмкін бұлда уақытша бір ғашықтық,
Сол бір жанды көру үшін асықтық,
Бірақ қазір бұл бір тәтті сезімнен
Байқап тұрмын сонау алып басымдық.

Мүмкін қайта жолығармыз жол түсіп,
Жүректерде тулап, тасып, соғысып,
Көргім келеді(і) сенің мынау көзіңнен
Маған деген сезіміңді ең ыстық.

Сол бір сәтте ашып айтам жасырмай,
Ішімдегі айтылмаған бар сырды.
Аттай тулар бұл жүрегім басылмай
Сені көрсе шарқ ұрады бар қырды.

Шынымен ғашық болып қалғандаймын
Жүрегімен жүкті өзіме салғандаймын
Бүгінде мен ұнатқан сол бір адам
Меніде ұнатса деп армандаймын.

Сағындың ба? Сағындым ба?

Сағындым тағы, ойладым тағы өзіңді,
Жасыра алмай, дұңбекшей бердім сезімді,
Өзгеге мені тең көрген менен, өзгелер,
Келгенде саған боламын, неге төзімді?

Өлеңдерімнің сарыны бірдей, саны көп,
Сағынумен шығуда шумақ шырмалып,
Жетпеген саған арнауларымды ұшырсам
Көгершін құсқа аманат етіп оралып.

Қуыс көше, мұңды әуен, жаңбырлы,
Кештерде еске алуды сені ұнатам,
Ұнатқанымды әлемнен жырақ жасырып,
Көрсетпеу үшін әлек боп тағы сабылам..

Еркіндік берсе көрсетер ме едім өзіңе?
Махаббат-ұлы сезімнің шексіз сұлуын,
Жаным қыз боп, жүрек қыс боп жүруді,
Міндет еткен ұсқынсыз қоғам- шешімі.

Жек көрем- сені, шын сөзім деген ақымақ,
Ойларды сені ұмыту үшін қолданам.
Ендігі мақсат жүруді еткен тым алашақ,
Сүюші менен сүюден қайтіп жасқанам.

☑ Инновация

Студенттер халықаралық хакатонда энергетикаға арналған AI шешім ұсынды

Жұбанов университеті мен Heriot-Watt University Ақтөбе кампусының студенттері әлемдік деңгейдегі HackAlem AI халықаралық хакатонна қатысып, энергетика салындағы нақты міндетке жасанды интеллект негізінде технологиялық шешім әзірледі. Ауқымды додаға 21 елден, 48 қаладан және 129 университеттен 2500-ге жуық қатысушы жиналды. Қатысушылар саны бойынша хакатон Guinness World Records рекордтар кітабына енді.

Ақтөбелік студенттер командасы жел электр станциясының өндірісін 24-48 сағат бұрын болжауға арналған жүйе жасады. Жоба тарихи өндірістік және ауа райы деректерін талдап, әр турбина бойынша электр энергиясын өндіру көлемін болжауға бағытталған.

Команда құрамында Жұбанов университетінің «Компьютерлік инженерия» білім беру бағдарламасының 3 курс студенті Баубек Құлмас, сондай-ақ Heriot-Watt University кампусының «Компьютерлік инженерия (ҚР+УК)» білім беру бағдарламасының 3 курс студенттері Әлижан Бижан мен Марат Қанымбек бар.

Жобаны команданың жетекшісі, Информатика және ақпараттық технологиялар кафедрасы меңгерушісінің орынбасары, оқытушы, магистр Бану Умирзакова үйлестірді. Біз жетекшімен халықаралық хакатонға дайындық, жобаның ерекшелігі, жасанды интеллект технологиялары және студенттердің кәсіби дамуы туралы әңгімелестік.

Бану Ғабиденқызы, алдымен HackAlem AI хакатонна қатысу туралы ұсыныс қалай пайда болды? Команда халықаралық додаға қалай дайындалды?

Университетте жасанды интеллект және деректер талдауы бағытын белсенді дамытып келе жатқандықтан, әлемдік ең ірі HackAlem AI хакатонна біз үшін үлкен мүмкіндік болды. Студенттеріміздің теориялық білімін өндірістік тапсырмада сынап көргіміз келді.

Дайындық барысында команда негізгі назарды Data Science, Machine Learning алгоритмдері және AI-агенттер архитектурасын құруға аударды. Сонымен қатар, уақытпен шектелген кезеңде тапсырманы жедел талдау, командалық жұмысты үйлестіру және мұрағаттық деректермен модельдерді тестілеу (backtesting) дағдыларын пысықтадық.

Жобаларыңыздың басты жаңашылдығы неде? Оны әзірлеу барысында жасанды интеллекттің қандай технологиялары мен тәсілдері қолданылды?

Хакатон шарты бойынша бізге жел электр станциясының (ЖЭС) 2023 жылдан 2026 жылғы қаңтарға дейінгі тарихи деректері және 2 турбинаның нақты координаттары берілді. Басты міндет - 2026 жылдың ақпан айына арналған сағаттық өндірісті 24-48 сағаттық

көкжиекте автономды түрде болжайтын Agentic AI жүйесін жасау болды. Команда мұрағаттық ауа райы деректерімен жұмыс істеуді және модельді «өткен уақытта симуляция жасау» (backtesting) механизмін алдын ала ретке келтірді.

WindTrace AI жай чатбот емес: ол жел станциясының екі турбинасына 24-48 сағаттық болжам жасап, әр нәтижеге деректердің қайдан алынғанын және қандай шектеулер барын көрсетеді. Жүйе ұйымдастырушылар берген өндіріс тарихын архивтік ECMWF IFS ауа райы болжамдарымен біріктіреді. Әр турбинаға бөлек эмпирикалық қуат қисығы есептеледі. Енгізілген деректер өзгерсе, ережелерге негізделген агент оларды қайта тексеріп, болжамды жаңартады және сәтті нұсқаларды сақтайды.

GPT-4.1-mini немесе NVIDIA NIM арқылы Llama 3.3 70B дайын болжам мен тексерілген деректерге түсініктеме береді. Сандық болжамды ЖИ мәтіндік моделі жасамайды және өзгертпейді: оны есептеу бөлігі шығарады. Қаңтардағы бастапқы тексеруде модельдің MAE көрсеткіші екі уақыт белдеуі сценарийінде де қарапайым базалық болжамнан төмен болды. Бірақ CSV файлдарының нақты уақыт белдеуі белгісіз, ал ақпан айының нақты өндіріс деректері жоқ,

сондықтан бұл нәтижелерді алдын ала бағалау деп қарастырамыз.

Студенттердің техникалық білімінен бөлек, осындай ауқымды хакатонда табысты жұмыс істеу үшін қандай қасиеттер маңызды деп ойлайсыз?

Мұндай қысқа мерзімді әрі күрделі додаларда тек коддинг білу жеткіліксіз. Ең бастысы, командалық байланыс пен ұқыптылықтан бөлек, сын тұрғысынан ойлау және аналитикалық икемділік болуы қажет, яғни хакатонда берілген шикі деректердің ішкі мән-жайын түсіне білу маңызды. Одан кейін тайм-менеджмент және стресске төзімділік, яғни 24-48 сағаттың ішінде толық циклді үлгеріп шығу үлкен сабырлықты талап етеді.

Хакатон аяқталғаннан кейін жобаны одан әрі дамыту немесе тәжірибеде жүзеге асыру жоспарда бар ма?

Иә. Алдымен CSV файлдарының уақыт белдеуін нақтылап, ақпан айының нақты өндіріс деректерімен тәуелсіз тексеру жүргізіміз келеді. Одан кейін болжам сапасын әртүрлі кезеңдерде бағалап, нәтижесі дәлелденсе, белгісіздік аралықтарын және қосымша ауа райы көздерін қарастырамыз. Келесі кадам - операторлармен шектеулі пилот өткізіп, жүйенің жұмыс барысына қаншалықты пайдалы екенін тексеру. Ал әзірге жобаны толық өндірістік жүйе емес, тексеруді қажет ететін прототип ретінде ұсынамыз.

Бұл хакатон студенттердің кәсіби дамуына қалай әсер етеді деп ойлайсыз?

Хакатон - академиялық білім мен өндірістік практиканың арасындағы ең алтын көпір. Студенттер оқу аудиториясында теориялық модельдерді зерттесе, бұл жерде мысалы біздің команда энергетика саласындағы нақты проблемамен бетпе-бет келді.

Бұл тәжірибе Agentic AI сияқты әлемдік IT трендті тәжірибеде қолданып көруге, нақты уақыт режимінде архитектуралық шешімдер қабылдауды үйренуге, түйіндемелеріне нақты, индустриалды маңызы бар күрделі портфолио жобасын қосуға мүмкіндік берді.

Ең маңыздысы - студенттердің өзіне деген сенімділігі артып, IT нарығында бәсекеге қабілетті маман болып қалыптасуына үлкен серпін берді.

Жасанды интеллект саласына қызығушылық танытатын жастарға қандай кеңес берер едіңіз?

Бүгінгі таңда жай ғана мәтін жазатын чат боттар емес, өз бетінше шешім қабылдап, сыртқы сервистермен жұмыс істейтін Agentic AI жүйелерін құру өте өзекті. Сондықтан, ЖИ тек дайын кітапханаларды іске қосу емес екенін түсініңіздер. Артында тұрған математиканы, статистиканы және алгоритмдерді терең түсіну маңызды. Теорияны оқып қана қоймай, Open Source жобаларға, Kaggle жарыстарына және осындай HackAlem AI сияқты хакатондарға белсене қатысыңыздар. Нақты қателіктермен жұмыс істеу арқылы ғана мықты, тәжірибелі маман атануға болады.

Рақмет! Сәттілік тілейміз!

Сұхбаттасқан:
Жадыра Арен

дарының жиі қоятын сұрақтарына дайындалуға көмектеседі.

Жобаңызда жасанды интеллект нақты қандай міндеттерді атқарады?

Жасанды интеллект жобада бірнеше маңызды міндетті атқарады. Соның негізгі екеуін атап өтуге болады.

Біріншісі – түйіндемені автоматты түрде жасау. Пайдаланушы өзінің білімі, тәжірибесі мен дағдылары туралы ақпаратты қарапайым тілмен енгізеді. Ал жасанды интеллект осы мәліметтерді құрылымдап, сауатты әрі кәсіби түрде рәсімделген түйіндеме дайындауға көмектеседі. Яғни пайдаланушыға нөлден бастап резюме мәтінін құрастырудың қажеті жоқ.

Екіншісі – интеллектуалды чат-көмекші. Пайдаланушы чат арқылы жасанды интеллектпен еркін сөйлесіп, өзінің кәсіби болашағына қатысты сұрақтар қоя алады.

Мысалы, «Менде осындай дағдылар бар, маған қандай жұмыс сәйкес келеді?» немесе «Жұмыс сұхбатынан сәтті өту үшін қалай дайындалуым керек?» деген сұрақтарға жүйе жауап бере алады. Бұл әсіресе еңбек жолын енді бастап келе жатқан студенттер мен жас мамандар үшін пайдалы деп ойлаймын.

«Жұмыс Ұсынушы AI»-ға болашақта қандай жаңа мүмкіндіктер қосуды жоспарлап отырсыз?

Болашақта жүйені одан әрі жетілдіріп, оны пайдаланушының қажеттілігін жақсырақ түсінетін интеллектуалды платформаға айналдыруды жоспарлап отырмын.

Мысалы, жүйе пайдаланушының түйіндемесін талдап, қолжетімді вакансиялармен салыстырып, «Бұл вакансия сіздің тәжірибеңіз бен дағдыларыңызға 90 пайыз сәйкес келеді» деген сияқты нақты ұсыныстар бере алатын ұсыным алгоритмдерін жетілдіргім келеді.

Сонымен қатар болашақта жасанды интеллектпен дауыс арқылы сөйлесу және виртуалды сынақ сұхбатын өткізу функциясын қосуды жоспарлап отырмын. Яғни пайдаланушы жұмыс берушімен болатын әңгімелесуге дейін жасанды интеллектпен сұхбаттасып, өзін сынап көре алады. Бұл әсіресе алғашқы жұмыс сұхбатына баратын жастардың қобалжуын азайтып, өзіне деген сенімін арттыруға көмектесер еді.

Жалпы, мақсатым – жай ғана вакансия көрсететін сервис емес, адамға жұмыс іздеудің басынан бастап жұмысқа орналасқанға дейінгі кезеңде бағыт-бағдар беретін толыққанды цифрлық көмекші жасау.

Бұл жоба мен үшін тек университеттік жоба ғана емес. Ол – IT-маман және болашақ бағдарламашы ретінде жинаған білімім мен тәжірибемді көрсететін маңызды жұмыс әрі портфолионың бір бөлігі.

Қазіргі уақытта оқуымды жалғастыра отырып, кәсіби тәжірибемді арттыруға және ірі IT-компанияларда жұмыс істеуге мүмкіндік іздеп жүрмін. Атап айтқанда, Kolesa Group, ЕРАМ сияқты компанияларға жұмысқа орналасу бағытында өз бағымды сынап жүрмін. Ал «Жұмыс Ұсынушы AI» жобасы осы жолдағы тәжірибемді, технологияға деген қызығушылығымды және жасанды интеллекттің нақты мәселелерді шешуге қолдану қабілетімді көрсетуге мүмкіндік береді.

Сәттілік тілеймін!

Әңгімелескен: Жадыра Арен

Студент жетістігі

ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТ – ИННОВАЦИЯҒА БАСТАР ЖОЛ

Ернар Реймухан Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университетінің «Есептеу техникасы» білім беру бағдарламасының магистранты. Ол 2026 жылы осы оқу орнында «Компьютерлік инженерия» мамандығы бойынша бакалавр дәрежесін алған. Жас маманның ізденісінің нәтижесінде университеттегі құжат айналымын жеңілдетуге бағытталған VeriDOC жобасы дүниеге келді. Жоба электрондық құжаттарды әзірлеу, келісу, қол қою және бақылау процестерін бір жүйеге біріктіруге мүмкіндік береді.

Ернар, алдымен VeriDOC жобасын жасау идеясы қалай пайда болғанын айтып берсеңіз.

VeriDOC жобасының идеясы нақты өмірдегі мәселені шешу қажеттілігінен туындады. Университеттің кадрлар бөлімінде күнделікті құжат айналымы барысында кездесетін қиындықтар мен қағазбастылықтың көп уақыт алатыны туралы мәселе көтерілген еді. Осыны естігеннен кейін, олардың жұмысын жеңілдетіп, құжаттармен жұмыс істеу процесін барынша автоматтандыруды қолға алуды ұйғардым.

Көп жағдайда қарапайым ғана өтініштің өзі бірнеше кезеңнен өтеді: қызметкер құжатты қолмен немесе Word бағдарламасындағы үлгі бойынша дайындайды, оны басып шығарады, қол қояды, қажетті кабинетке апарды, жауапты адамның келісімін күтеді. Осы процестің әр кезеңі уақытты талап етеді.

VeriDOC осы дәстүрлі тәсілді толық электрондық процеске ауыстыруға бағытталған. Яғни құжаттың идеясынан бастап оны дайындау, тексеру, қол қою, келісу және орындау барысын бақылауға дейінгі бар-

лық процесс бір жүйенің ішінде жүзеге асады.

Жүйе тек университетке ғана арналған шешім емес. VeriDOC қызметкерлері, ішкі құжаттары және келісу процестері бар кез келген ұйымға бейімделе алады. Оны корпорациялар, өндірістік және сауда компаниялары, банктер, мемлекеттік органдар, медициналық және білім беру ұйымдары пайдалана алады.

Жүйемен қатардағы қызметкерден бастап бөлім басшысы, кадр қызметкері және жоғары басшылыққа дейінгі әр деңгейдегі пайдаланушы жұмыс істей алады.

Жобаны әзірлеу барысында қандай технологиялар мен құралдарды пайдаландыңыз?

Жобаны әзірлеу кезінде заманауи әрі қауіпсіз технологияларды таңдауға тырыстым. Негізгі мақсатым – жүйенің жылдам, тұрақты және болашақта кеңейтуге ыңғайлы болуы.

Frontend бөлігінде React 19, TypeScript 5.9 және Vite 7 технологиялары қолданылды. Жүйедегі күйді басқару үшін Zustand, ал интерфейсті стильдеу үшін CSS Modules пайдаланылды.

Backend жағында TypeScript негізіндегі Node.js және Express 5 қолданылды. Қауіпсіздік пен енгізілетін мәліметтердің дұрыстығын қамтамасыз ету үшін Zod, Helmet және rate-limit сияқты құралдар енгізілді.

Деректерді сақтау үшін MySQL 8 дерекқоры таңдалды. Жүйеде миграциялар қарастырылған, яғни қажетті дерекқор өзгерістері жүйе іске қосылған кезде автоматты түрде орындала алады.

Ал Python тілін электрондық цифрлық қолтаңбаны тексеру және қолтаңбамен байланысты жекелеген ішкі сервистерді іске асыру үшін пайдаландым.

Инфрақұрылым жағынан Docker Compose және nginx қолданылды. Сонымен қатар жобаны әзірлеу барысында жасанды интеллект құралдарына да жүгіндім. Атап айтқанда, Gemini технологиясы жекелеген тапсырмаларды орындауда көмекші құрал ретінде пайдаланылды.

Жасанды интеллектпен жұмыс істеу барысында есте қалған қызықты немесе күтпеген жағдайлар болды ма?

Ең қызығы – нейрожелінің кейде өзім күтпеген, бірақ өте тиімді логикалық шешімдер ұсынуы.

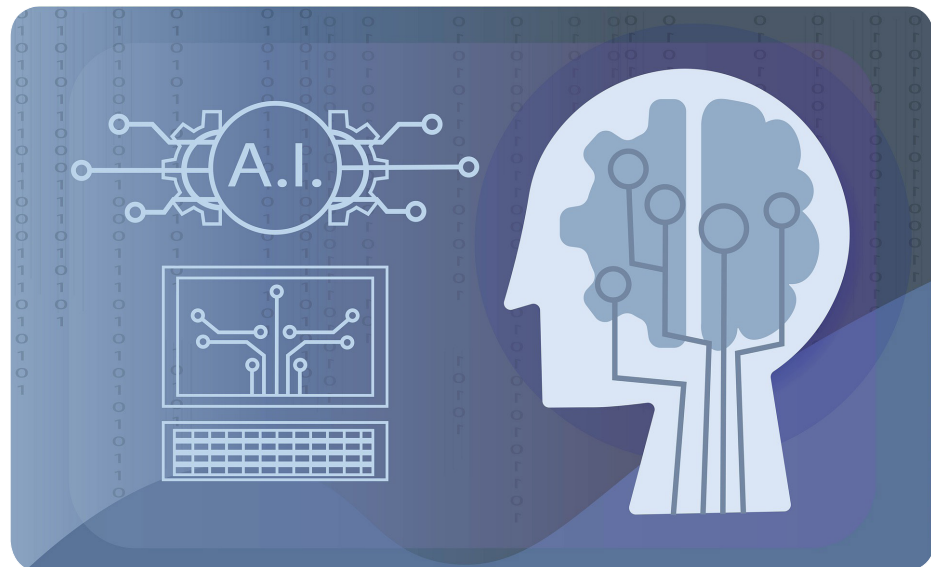
Әсіресе құжаттарды автоматты түрде құрастыру алгоритмдерін әзірлеу кезінде жасанды интеллект процесті айтарлықтай оңтайландыратын бірнеше тиімді тәсілді ұсынды. Кейбір жағдайда мәселенің шешімін өзім бірнеше қадам арқылы іздесем, ЖИ оны әлдеқайда қысқа жолмен көрсетуі мүмкін.

Сондықтан оны тек дайын код беретін құрал ретінде емес, идеяны талқылауға, түрлі тәсілдерді салыстыруға және шешімдерді жетілдіруге көмектесетін цифрлық «әріптес» ретінде қабылдай бастадым. Дегенмен соңғы шешімді әзірлеуші өзі қабылдауы керек деп есептеймін. Жасанды интеллект ұсынған нәтижені міндетті түрде тексеріп, жобаның талаптарына сәйкестігін бағалау қажет.

Егер VeriDOC жүйесі Жұбанов университетінде толық енгізілсе, оның қызметкерлерге қандай пайдасы тиеді деп ойлайсыз?

Ең басты пайдасы – уақытты үнемдеу және адам факторынан туындайтын қателерді азайту.

Оқытушылар мен университет қызметкерлері күнделікті қайталанатын қағазбастылықтан біртіндеп арылып, негізгі жұмыстарына көбірек көңіл

Басты жаңалықтар

Главные новости

Main news

CHATGPT EDU ПЛАТФОРМАСЫНЫҢ ЖОҒАРЫ БІЛІМ БЕРУДЕГІ МҮМКІНДІКТЕРІ ТАЛҚЫЛАНДЫ

Жұбанов университетінде жоғары білім беру жүйесінде жасанды интеллект технологияларын тиімді пайдалану мәселелеріне арналған маңызды кездесу өтті. Іс-шара барысында ChatGPT компаниясының өкілі Нұржан Әбдіразақов университеттің профессор-оқытушылар құрамы мен қызметкерлеріне ChatGPT Edu платформасының жоғары білім беру үдерісінде қолдану мүмкіндіктері туралы ақпарат беріп, заманауи жасанды интеллект құралдарын білім беру және ғылыми-зерттеу қызметіне кіріктірудің перспективаларын таныстырды.

Кездесудің негізгі мақсаты – жасанды интеллектті оқу үдерісіне тиімді әрі жауапты енгізу, оқытушылар мен зерттеушілердің күнделікті жұмысын жеңілдететін цифрлық құралдардың мүмкіндіктерін көрсету және академиялық ортада AI технологияларын қолданудың жаңа бағыттарын талқылау.

Айта кетейік, Жұбанов университетіне ChatGPT Edu платформасын пайдалану үшін 700 лицензия берілді. Қазіргі таңда университеттің профессор-оқытушылары мен қызметкерлері жасанды интеллект мүмкіндіктерін кәсіби қызметінде қолдану бағыттарын меңгеріп, платформаның функционалдық мүмкіндіктерін тәжірибеде пайдалана бастады.

Кездесу барысында ChatGPT Edu платформасының оқу үдерісіндегі практикалық мүмкіндіктеріне ерекше назар аударылып, жасанды интеллектті тиімді пайдалану жолдары көрсетілді. Сонымен қатар платформа ғылыми-зерттеу қызметінде де жаңа мүмкіндіктер ұсынатыны атап өтілді.

ОБСУЖДЕНЫ ВОЗМОЖНОСТИ ПЛАТФОРМЫ CHATGPT EDU В ВЫСШЕМ ОБРАЗОВАНИИ

В университете Жубанова состоялась важная встреча, посвященная вопросам эффективного использования технологий искусственного интеллекта в системе высшего образования.

В ходе мероприятия представитель компании ChatGPT Нуржан Абдиразақов рассказал профессорско-преподавательскому составу и сотрудникам университета о возможностях применения платформы ChatGPT Edu в учебном процессе, а также презентовал перспективы интеграции современных инструментов искусственного интеллекта в образовательную и научно-исследовательскую деятельность.

Основная цель встречи – эффективное и ответственное внедрение искусственного интеллекта в учебный процесс, демонстрация возможностей цифровых инструментов, облегчающих повседневную работу преподавателей и исследователей, а также обсуждение новых направлений применения AI-технологий в академической среде.

Стоит отметить, что университету Жубанова было предоставлено 700 лицензий для использования платформы ChatGPT Edu. В настоящее время профессорско-преподавательский состав и сотрудники университета осваивают направления применения возможностей искусственного интеллекта в своей профессиональной деятельности и начинают применять функциональные возможности платформы на практике.

POSSIBILITIES OF THE CHATGPT EDU PLATFORM IN HIGHER EDUCATION DISCUSSED

An important meeting dedicated to the effective use of artificial intelligence technologies in the higher education system was held at Zhubanov University.

During the event, a representative of the ChatGPT company, Nurzhan Abdirazakov, told the faculty and staff of the university about the possibilities of using the ChatGPT Edu platform in the educational process, and also presented the prospects for integrating modern artificial intelligence tools into educational and research activities.

The main goal of the meeting is the effective and responsible introduction of artificial intelligence into the educational process, demonstrating the capabilities of digital tools that facilitate the daily work of instructors and researchers, as well as discussing new directions for applying AI technologies in the academic environment.

It is worth noting that Zhubanov University was provided with 700 licenses for using the ChatGPT Edu platform. Currently, the faculty and staff of the university are mastering the ways of applying artificial intelligence capabilities in their professional activities and are beginning to put the platform's functionality into practice.

Жұбанов университетінің Баспасөз қызметі

Басты жаңалықтар

ЖҰБАНОВ УНИВЕРСИТЕТІНДЕ ЖАҢА ОҚУ ЖЫЛЫ ЖАҢА НӘТИЖЕЛЕРМЕН БАСТАЛДЫ

Жұбанов университетінде Ғылыми кеңестің кезекті мәжілісі өтті. Басқарма мүшесі – Ғылым және инновациялар жөніндегі проректор Рахым Бекназаров жаңа оқу жылының жағымды жаңалықтармен басталғанын атап өтіп, бірқатар профессор-оқытушыға марапаттар мен ғылыми атақтарды растайтын дипломдарды табыстады.

Математика кафедрасының профессоры, педагогика ғылымдарының докторы Аспет Қағазбаева Түркі әлемі математикалық қоғамы мен Қазақстан математикалық қоғамының қаулысымен «Математика ғылымын дамытудағы айрықша үлесі үшін» медалімен марапатталды. Сондай-ақ «Металлургия және тау-кен ісі» кафедрасының профессоры, PhD Ербол Шабанов пен техника ғылымдарының кандидаты Өтеген Сариевке «Материалдық инжиниринг» ғылыми бағыты бойынша профессор ғылыми атағының дипломдары табысталды. Жалпы педагогика және білім берудегі менеджмент кафедрасының меңгерушісі, PhD Динара Рамазановаға «Білім» ғылыми бағыты бойынша қауымдастырылған профессор (доцент) ғылыми атағының дипломы берілді.

Бұдан бөлек, «Математика» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы дәрежесіне ие болған Тимур Төлеуов пен Айсулу Тәңірбергенге PhD дипломдары табысталды.

Мәжілістің күн тәртібінде университеттің 2026–2027 оқу жылына арналған қабылдау комиссиясы жұмысының қорытындысы туралы мәселе қаралды.

Қабылдау науқанының қорытындысы бойынша талапкерлердің ҰБТ нәтижелерінде оң динамика байқалады. Соңғы төрт жылда талапкерлердің орташа балы 10 балға өскен. Атап айтқанда, 2023–2024 оқу жылындағы орташа көрсеткіш 75 балды құраса, биыл бұл көрсеткіш 85 балға жетті. Ал «Алтын бел-

гі» иегерлерінің үлесі өткен жылмен салыстырғанда 30 пайызға артқан.

Университетке білім алуға ниет білдірген шетелдік талапкерлердің де қатары көбейіп, халықаралық студенттер географиясы кеңейе түсті. Биыл 11 елден 68 талапкер Жұбанов университетін таңдаған.

Жалпы, университетке 3 мыңнан астам талапкер қабылданып, оның 1199-ы мемлекеттік білім беру грантының иегері атанды. Осылайша Жұбанов университеті мемлекеттік білім беру гранттары ең көп бөлінген жоғары оқу орындарының қатарынан көрініп, еліміздегі үздік 20 университеттің қатарына енді.

Ғылыми кеңес отырысында бұдан бөлек университеттің ғылыми-зерттеу қызметін дамыту, профессор-оқытушылар құрамының ғылыми әлеуетін арттыру, ғылыми еңбектерді баспадан шығару және оқу үдерісін жетілдіруге бағытталған бірқатар мәселе талқыланды.

Күн тәртібіндегі мәселелер бойынша тиісті шешімдер қабылданды.

НОВЫЙ УЧЕБНЫЙ ГОД- НОВЫЕ ДОСТИЖЕНИЯ

В университете Жубанова состоялось очередное заседание Ученого совета. Член Правления – Проректор по науке и инновациям Рахым Бекназаров отметил, что новый учебный год начался с приятных новостей, и вручил ряду представителей профессорско-преподавательского состава награды и дипломы, подтверждающие присвоение ученых званий.

Профессор кафедры математики, доктор педагогических наук Аспет Қағазбаева решением Тюркского математического общества и Казахстанского математического общества награждена медалью «За особый вклад в развитие математической науки». Также профессору кафедры «Металлургия и горное дело», PhD Ерболу Шабанову и кандидату технических наук Өтегену Сариеву вручены дипломы о присвоении ученого звания профессора по научному направлению «Материаловедение». Заведую-

Главные новости

щей кафедрой общей педагогики и менеджмента в образовании, PhD Динаре Рамазановой вручен диплом о присвоении ученого звания ассоциированного профессора (доцента) по научному направлению «Образование».

Кроме того, дипломы PhD вручены Тимуру Төлеуову и Айсулу Тәңірберген, получившим степень доктора философии по образовательной программе «Математика».

Во время заседания были рассмотрены итоги работы приемной комиссии университета за 2026–2027 учебный год.

По итогам приемной кампании отмечается положительная динамика результатов ЕНТ абитуриентов. За последние четыре года средний балл абитуриентов вырос на 10 баллов. В частности, если в 2023–2024 учебном году средний показатель составлял 75 баллов, то в этом году он достиг 85 баллов. Доля обладателей знака «Алтын белгі» по сравнению с прошлым годом увеличилась на 30 процентов.

Увеличилось и число иностранных абитуриентов, изъявивших желание обучаться в университете, расширилась география международных студентов.

В этом году университет Жубанова выбрали 68 абитуриентов из 11 стран.

Всего в университет принято более 3 тысяч абитуриентов, из них 1199 стали обладателями государственных образовательных грантов. Таким образом, университет Жубанова вошел в число вузов, получивших наибольшее количество государственных образовательных грантов, и в топ-20 университетов страны.

Кроме того, на заседании Ученого совета был рассмотрен ряд вопросов, направленных на развитие научно-исследовательской деятельности университета, повышение научного потенциала профессорско-преподавательского состава, издание научных трудов и совершенствование учебного процесса.

По итогам обсуждения приняты соответствующие решения.

Жұбанов университетінің
Баспасөз қызметі

бөле алады. Кадр қызметі үшін де құжаттарды іздеу, мәртебесін бақылау, келісу кезеңдерін қадағалау сияқты процестер жеңілдейді.

Мысалы, бұрын бірнеше кабинетке барып, құжаттың қай кезеңде тұрғанын анықтау қажет болса, электрондық жүйеде оның мәртебесін бір жерден көруге болады. Бұл басқару процесін жылдамдатып қана қоймай, құжаттардың жоғалып кету немесе уақытында қаралмай қалу қаупін де азайтады.

VeriDOC-тың тағы бір ерекшелігі – екітілді интерфейс. Негізгі құжат айналымы, қызметкердің жеке кабинеті және басқару панелі қазақ және орыс тілдеріне толық аударылған. Пайдаланушы қажетті тілді жүйеден бірден таңдай алады.

Құжат түрлерінің атаулары, мәртебелер, ескертулер және анықта-

малық ақпарат та екі тілде сақталды. Пайдаланушы қай тілді таңдаса, ақпарат сол тілде автоматты түрде көрсетіледі.

Бұдан бөлек, жасанды интеллект көмегімен қалыптастырылатын құжаттарды да қазақ немесе орыс тілінде бірден жасауға болады. Бұл әсіресе мемлекеттік және білім беру ұйымдары үшін маңызды мүмкіндік деп ойлаймын.

Жасанды интеллектің қарқынды дамуы жас мамандарға қандай жаңа мүмкіндіктер береді деп ойлайсыз?

Менің ойымша, жасанды интеллект жас мамандар үшін үлкен мүмкіндік ашып отыр. Бұрын күрделі жобаны жүзеге асыру үшін үлкен команда немесе ұзақ уақыт қажет болса, қазір шағын командамен немесе жеке өзің көптеген процесті атқаруға мүмкіндік бар.

ЖИ код жазуға, логика құруға, ақпаратты талдауға, қателерді анықтауға және идеяны құрылымдауға көмектеседі. Соның арқасында әзірлеуші уақытын техникалық қайталанатын жұмыстарға емес, жобаның негізгі логикасына, архитектура-сына және жаңа идеяларға көбірек жұмсай алады.

Меніңше, жас маман үшін ең маңыздысы – ЖИ-ді өз орнын басатын құрал емес, мүмкіндігін арттыратын көмекші ретінде дұрыс пайдалану. Технологияны қолданумен қатар, оның қалай жұмыс істейтінін түсіну, бағдарламалау негіздерін білу және сыни ойлау қабілетін дамыту қажет.

Алдағы жоспарыңыз қандай?

Алдағы негізгі мақсатым – магистратурадағы оқуымды сәтті аяқтау және бағдарламалау саласындағы білімім мен дағдыларымды одан әрі тереңдету.

Сонымен қатар технологиялық шешімдер әзірлеуді жалғастырып, нақты мәселелерді шешуге бағыт-

талған IT-жобалар жасағым келеді. VeriDOC жобасын да жетілдіруге мүмкіндік бар деп ойлаймын. Болашақта оның функционалын кеңейтіп, түрлі ұйымдардың қажеттілігіне бейімдеуге болады.

Мен үшін IT саласындағы жұмыстың ең қызықты тұсы – технологияны жай ғана технология ретінде емес, адамдардың күнделікті өмірі мен жұмысын жеңілдететін нақты құрал ретінде пайдалану.

Сондықтан басты мақсатым – адамдардың уақытын үнемдейтін, жұмыс процесін жеңілдететін және нақты мәселелерді шешетін сапалы IT-өнімдер жасау.

Сәттілік тілеймін!

Сұхбаттасқан: Жадыра Арен

✓ Ұстаз тағыымы

Ғалым мұрасы — ғылыми сабақтастық

Ғылымда адамның есімі жариялаған еңбектерінің санымен ғана өлшенбейді. Нағыз ғалымның ең үлкен жетістігі — өзі қалыптастырған ғылыми бағыттың жалғасуы, тәрбиелеген шәкірттерінің ғылымнан өз орнын табуы және кейінгі буынға қалдырған ғылыми мектебі. Осы тұрғыдан алғанда, менің ғылыми жетекшім, физика-математика ғылымдарының докторы, профессор, Қазақстан Ұлттық жаратылыстану ғылымдары академиясының академигі Жайшылық Алмағанбетұлы Сартабановтың ғылымдағы ұзақ жолынан осы үш қасиеттің де айқын көрінісін байқауға болады.

1966 жылы университетті тәмамдаған жас математик жолдамамен Ақтөбе педагогикалық институтының математика кафедрасына оқытушы болып қабылданды. Содан бері оның өмір жолы Ақтөбедегі жоғары білім мен математика ғылымының дамуымен біте қайнасып келеді. Әр жылдары оқытушы, аға оқытушы, доцент, профессор, кафедра меңгерушісі, физика-математика факультетінің деканы, ректор кеңесшісі, Нанотехнология және қолданбалы математика инновациялық ғылыми-зерттеу орталығының директоры қызметтерін атқарды.

Жайшылық Алмағанбетұлының ғылыми ізденістерінің негізгі өзегін дифференциалдық теңдеулер теориясы мен көпериодты тербелістер мәселелері құрайды.

Ғалымның бұл бағыттағы зерттеулері студенттік кезеңнен бастау алады. 1970–1974 жылдары Қазақстан Ғылым академиясының Математика институтында аспирантурада білім алып, 1974 жылы «Дербес туындылы теңдеулердің бір есептік жүйесінің көпериодты шешімдері» тақырыбында кандидаттық диссертациясын қорғады. Ал 1997 жылы «Кейбір дифференциалдық және

функционалдық-айырымдық жүйелердегі көпериодты тербелістер» тақырыбында докторлық диссертациясын сәтті қорғап, осы саладағы көпжылдық зерттеулерін жаңа ғылыми деңгейге көтерді.

Ғалымның қалыптасуына қазақ математикасының көрнекті өкілдері де зор ықпал етті. Ол академик К.Г. Персидскийден, профессор В.Х. Харасалхадан, профессор Д.Ү. Үмбетжановтан дәріс тыңдап, академиктер О.А. Жәутіков, Ө.М. Сұлтанғазин және Н.Қ. Биевтен ғылыми кеңес алды. Өзінің ғылыми жетекшілері ретінде академик О.А. Жәутіков пен профессор Д.Ү. Үмбетжановты әрдайым ерекше құрметпен еске алады. Диссертациялық еңбектеріне Украина, Қырғызстан және Қазақстанның белгілі математиктері оппонент болды.

Осы ғылыми сабақтастық кейін Ақтөбеде өзіндік математикалық мектептің қалыптасуына негіз болды.

Бүгінде профессор Ж.А. Сартабанов қалыптастырған ғылыми мектеп көпериодты және квазипериодты тербелістерді, диагональ бойынша дифференциалдау операторлары бар жүйелерді, матрица-

лық операторларды, сондай-ақ ақырғы тұқымқуалаушылығы бар интегро-дифференциалдық жүйелерді зерттеуді жалғастырып келеді.

Профессор Ж.А. Сартабановтың жетекшілігімен бір докторлық және жеті кандидаттық диссертация қорғалса, кейінгі жылдары оның ғылыми мектебінің шәкірттері төрт PhD диссертациясын қорғады. Бүгінде олар ұстазы бастаған ғылыми бағытты жалғастырып, жаңа нәтижелер алып, зерттеу еңбектерін отандық және халықаралық ғылыми басылымдарда жариялап келеді.

Мен де осы ғылыми мектептің шәкірттерінің бірімін. Жайшылық Алмағанбетұлы менің PhD диссертациям бойынша ғылыми консультанттарымының бірі болды. Екінші ғылыми консультантым — физика-математика ғылымдарының кандидаты, профессор Г.А. Абдикаликова.

Сондықтан мен үшін Жайшылық Алмағанбетұлының ғылымдағы орны оның жарияланымдары мен ғылыми атақтарымен ғана өлшенбейді. Ұстаздың жас зерттеушіге мәселенің дайын шешімін айтып беруінен гөрі, математикалық мәселені көре білуге, дұрыс сұрақ қоя білуге, алынған нәтижеге күмәнмен қарап, оны қайта тексеруге және зерттеуді соңына дейін жеткізуге үйретуі әлдеқайда маңызды. Жайшылық Алмағанбетұлынан алған ең үлкен ғылыми сабақтарымының бірі де — осы.

Ғалымның ғылыми қызметінің тағы бір ерекшелігі — әр кезеңде қалыптасқан кең ғылыми байланыстары. Ол Мәскеу, Киев, Алматы, Астана, Новосибирск, Тбилиси, Баку, Самарқан, Ташкент, Бішкек, Минск және басқа да ғылыми орталықтарда өткен халықаралық конференцияларға қатысып, зерттеу нәтижелерін ғылыми ортада талқылап отырды.

Бұл дәстүрді оның шәкірттері де жалғастыруда. Соңғы жылдары

✓ Университет тынысы

ҒЫЛЫМҒА АРНАЛҒАН ҒҰМЫР: ПРОФЕССОР ЖАЙШЫЛЫҚ САРТАБАНОВТЫҢ МОНОГРАФИЯЛАРЫ ТАНЫСТЫРЫЛДЫ

Жұбанов университетінде физика-математика ғылымдарының докторы, профессор, Қазақстан Республикасының білім беру ісінің үздігі, Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген ғалымы Жайшылық Алмағанбетұлы Сартабановтың ғылыми монографияларының тұсаукесері өтті.

Жайшылық Сартабановтың университеттегі еңбек жолы 60 жылды қамтиды. Осы жылдар ішінде ғалым білім беру мен ғылым саласында жемісті еңбек етіп, математика ғылымының дамуына, ғылыми кадрлар даярлауға және университеттің ғылыми әлеуетін арттыруға елеулі үлес қосты. Бүгінде профессор — Математика бойынша диссертациялық кеңестің төрағасы.

Іс-шарада сөз сөйлеген Ғылым және инновациялар жөніндегі проректор Рахым Бекназаров профессор Жайшылық Сартабановтың университеттің ғылыми әлеуетін дамытуға қосқан үлесіне тоқталып, ғалымның көпжылдық зерттеу еңбегінің маңызын атап өтті.

Тұсаукесер барысында ғалымның периодтық жүйелер мен дифференциалдық теңдеулер саласындағы ғылыми зерттеулерін қамтитын екі монографиясы таныстырылды. Атап айтқанда, «Исследование многопериодических систем с оператором дифференцирования по диагонали методом периодических характеристик» және «Многопериодические колебания в некоторых дифференциальных и функционально-разностных системах» атты ғылыми еңбектердің мазмұны мен ғылыми маңызына назар аударылды.

Монографияларда көпериодтық жүйелердің қасиеттерін зерттеу, олардың шешімдерінің құрылымы мен тербелмелі процестердің заңдылықтарын анықтау мәселелері қарастырылады. Бұл бағыт дифференциалдық теңдеулер теориясы мен динамикалық жүйелерді зерттеудің маңызды салаларының бірі болып саналады.

Шара барысында профессордың әріптестері мен шәкірттері ғалымның еңбек жолы, ғылыми-зерттеу қызметі, математика ғылымына қосқан үлесі және кейінгі ұрпаққа қалдырып отырған ғылыми мұрасы туралы пікірлерін білдірді.

ғылыми мектеп мүшелерінің зерттеу нәтижелері Eurasian Mathematical Journal, Carpathian Journal of Mathematics, Lobachevskii Journal of Mathematics, Bulletin of the Karaganda University. Mathematics Series, Azerbaijan Journal of Mathematics сияқты халықаралық ғылыми басылымдарда жарық көрді.

Қазіргі деректер бойынша профессор Сартабановтың ғылыми, оқу және оқу-әдістемелік еңбектерінің саны 500-ден асады. Оның ішінде бес монография бар. Бұл — бір ғалымның библиографиялық көрсеткіші ғана емес, бірнеше онжылдық бойы жүйелі түрде қалыптасқан ғылыми бағыттың нәтижесі.

Ғалымның кейінгі жылдардағы еңбектерінің қатарында көпжылдық зерттеулерін жүйелейтін монографиялық жұмыстардың орны ерекше. Солардың бірі көпериодты тербелістердің теориялық мәселелеріне арналса, екіншісі диагональ бойынша дифференциалдау операторы бар көпериодты жүйелерді периодтық сипаттамалар әдісі арқылы зерттеуге арналған.

Бұл еңбектердің мәні әр жылдары алынған нәтижелерді бір кітапқа жинақтаумен ғана шектелмейді. Олар профессор Сартабанов қалыптастырған ғылыми бағыттың даму логикасын, оның теориялық негіздерін және кейінгі зерттеулерге жол ашатын мәселелерін біртұтас ғылыми жүйе ретінде көрсетеді.

Осы тұрғыдан алғанда, жаңа монографиялардың жарық көруі — ұстаздың жеке шығармашылық жетістігімен қатар, оның шәкірттері үшін де маңызды оқиға. Өйткені ғылыми мектеп бір кезеңде пайда болып, сол кезеңмен аяқталатын құбылыс емес. Ол ұстаздан шәкіртке, шәкірттен кейінгі буынға жалғасқанда ғана өміршең болады.

Жайшылық Алмағанбетұлының Ақтөбедегі жоғары білім саласындағы еңбек жолы 1966 жылы Ақтөбе

педагогикалық институтының қайта құрылуымен тұспа-тұс басталды. Осы уақыт ішінде ол университеттің бірнеше буын студенттерін тәрбиелеп, кафедра мен факультетті басқарды, ғылыми жобаларға жетекшілік етті, ғылыми семинарлар мен халықаралық конференцияларды ұйымдастыруға атсалысты. Оның есімі университет тарихымен ғана емес, Ақтөбе өңіріндегі математикалық ғылымның қалыптасуымен де тығыз байланысты.

Мен үшін Жайшылық Алмағанбетұлы — ең алдымен Ұстаз.

Ғылыми жетекшінің шәкірт өміріндегі орны ерекше. Ол белгілі бір диссертацияны жазуға ғана көмектеспейді. Ең бастысы — ғылыми ойлау мәдениетін, жауапкершілікті, табандылықты қалыптастырады. Уақыт өте келе диссертация қорғалады, ғылыми дәрежелер алынады, жаңа мақалалар мен кітаптар жарық көреді. Бірақ ұстаздан алған ғылыми тәрбие зерттеушімен бірге өмір бойы қалады.

Сондықтан профессор Жайшылық Алмағанбетұлы Сартабановтың бүгінгі ғылыми мұрасы — оның монографиялары мен жүздеген мақалалары ғана емес. Оның басты мұрасы — қалыптасқан ғылыми мектеп, ғылым жолын жалғастырып келе жатқан шәкірттері және кейінгі буынға беріліп жатқан ғылыми дәстүр.

Нағыз ұстаздың ғұмыры шәкірттерінің ғылымдағы жолымен жалғасады. Ал ғылыми мектептің өміршеңдігі — сол жолдың үзілмеуінде.

Әміре Жұмағазиев, PhD, доцент, Қабылдау және мансаптық даму департаментінің директоры, Ж.А. Сартабановтың шәкірті